

Ecologisch onderzoek

Langs A12 en Middellandse Zee te Woerden

30 maart 2020

Samenvatting

Langs Middellandse Zee in Woerden en de afrit A12 worden bouwwerkzaamheden voorbereid. De planlocatie betreft een grasland waar het voornemen is een hotel te bouwen. Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de effecten van de werkzaamheden op het (buiserd)nest en voorkomen van de platte schijfhoren.

Uit het onderzoek is gebleken dat binnen de planlocatie een buizerdnest voorkomt in het essenbos en de platte schijfhoren in de watergang. Er is een ontheffing nodig van de Wet natuurbescherming. Zowel het buizerdnest als het leefgebied van de platte schijfhoren dienen volgens protocol verplaatst te worden.

Inhoud

- 1 - Inleiding**
- 2 - Beschrijving gebied**
- 3 - Beschrijving werkwijze**
- 8 - Waarnemingen & Effecten**
- 11- Mitigatie & Compensatie**
- 14- Advies & Bronnen**

Inleiding

Langs Middellandse Zee in Woerden en langs de afrit A12 worden bouwwerkzaamheden voorbereid. De planlocatie betreft een grasland waar het voornemen is een hotel te bouwen. Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de effecten van de werkzaamheden op beschermde soorten.

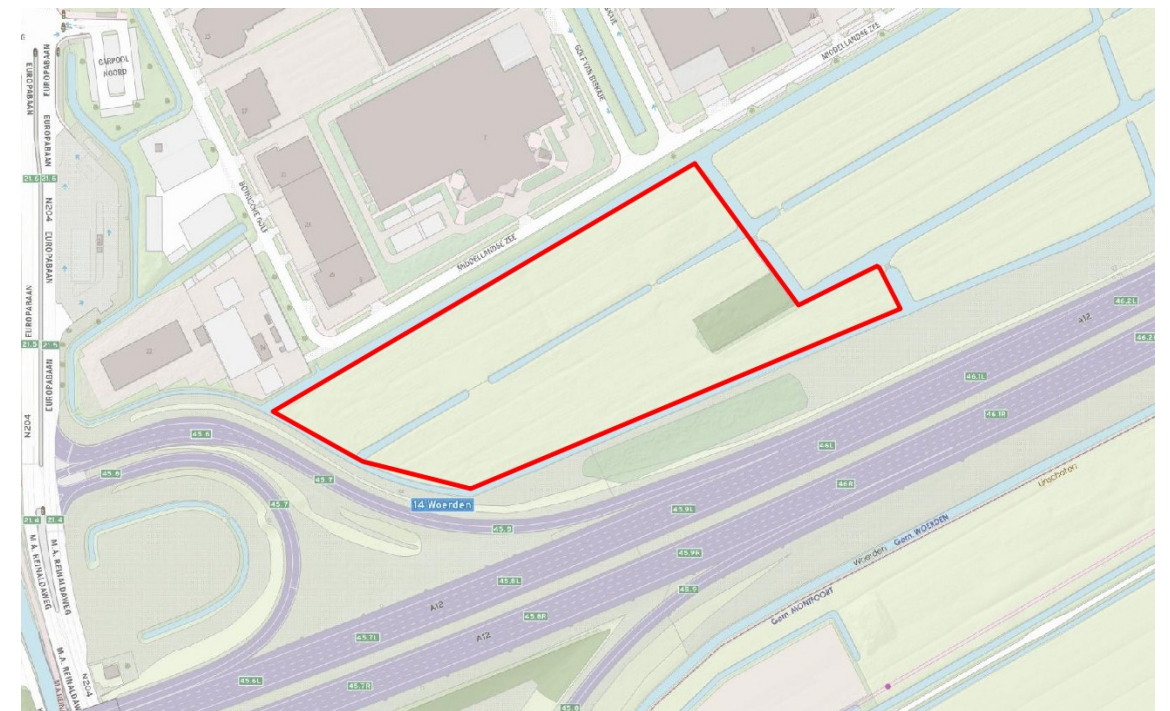
Door een ecooloog van bureau Els & Linde B.V. is op 24 maart 2020 een ecologisch onderzoek uitgevoerd op de planlocatie. In voorliggend rapport worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd. Waarnemingen van andere beschermde soorten zijn – zover relevant – eveneens genoteerd. Bij het onderzoek is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderende omgeving en door de werkzaamheden.

Colofon

Opdrachtgever	PAM Teunissen Architectenburo b.v.
Projectnummer	20.123
Datum	30 maart 2020
Auteur	M.J. Josemans
Gecontroleerd	P. van der Linden
Status	concept

*Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl*

Ligging van de planlocatie

H02 Planlocatie en beschrijving gebied

Het plangebied is gelegen in de provincie Utrecht tussen de Middellandse Zee in Woerden en afrit A12. De planlocatie betreft een drassig grasland met kleiige grond. Hier zijn voornamelijk grassen, grote brandnetel (*Urtica dioica*), distels en weegbree (*Plantago spec.*) te vinden. In het plangebied is een klein essenbos aanwezig met deels daaromheen framboos (*Rubus idaeus*). Voor de werkzaamheden zal dit essenbos gekapt worden. Het grasland wordt omgeven door sloten, deze worden voor de bouwwerkzaamheden gedicht.

Voordat de werkzaamheden beginnen, moet geïnventariseerd worden of beschermde soorten in dit gebied voorkomen. Gemeld door omwonenden zou een nest van een buizerd (*Buteo buteo*) in het plangebied voorkomen. Ook zou de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*) in het plangebied voorkomen. Voor zowel de buizerd – een roofvogel met een jaarrond beschermd nest, als de platte schijfhoren – een beschermde kleine waterslak – beschikt de planlocatie over geschikt habitat en leefomgeving.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming zijn de Natura 2000-gebieden beschermd. De bescherming geldt ook voor externe factoren; zoals grondwaterstromen en stikstofdepositie. De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen.

Zorgbeginsel

Binnen het gebied moet rekening gehouden worden met algemeen voorkomende soorten. Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf het werkgebied kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecoloog – in veiligheid te worden gebracht en buiten het werkgebied te worden uitgezet.

H03 Werkwijze: technieken, veldbezoek & omstandigheden in het veld

Ecologisch onderzoek

Tijdens ecologisch onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Tevens wordt gezocht naar sporen van beschermde soorten.

Het is van belang dat deze worden uitgevoerd volgens enkele regels. Het gaat om voldoende inspanning met geschikte technieken, in het optimale seizoen en door gekwalificeerd personeel. Er wordt een afweging gemaakt welke methoden en technieken het meest geschikt c.q. efficiënt zijn. Els & Linde zorgt ervoor dat de gebruikte techniek op de juiste manier wordt vastgelegd, zodat het onderzoek is te reproduceren.

Om een goed oordeel te kunnen geven is op 24 maart 2020 door een ecooloog een bezoek gebracht aan de planlocatie. Tijdens het veldbezoek is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats, is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende planten en dieren in de directe omgeving van de planlocaties. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd, waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd.

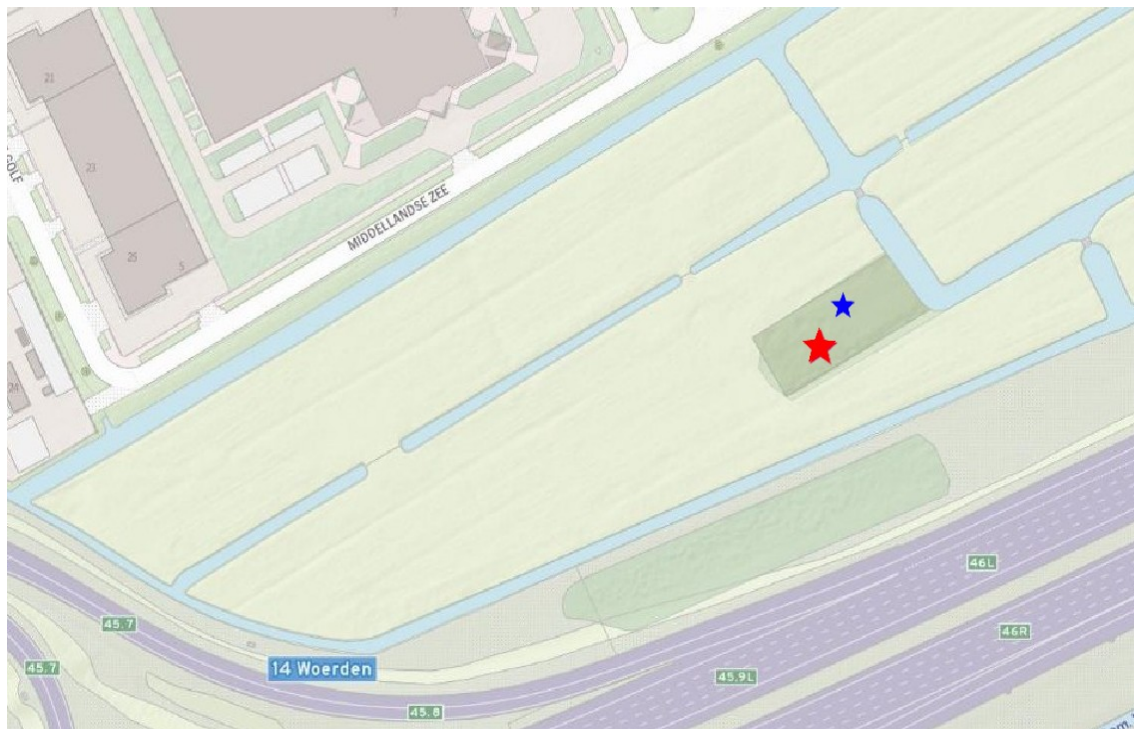
Veldbezoek & omstandigheden in het veld

Op 24 maart 2020 heeft een gericht veldbezoek plaatsgevonden naar het nest en de platte schijfhoren. De inventarisatie is gestart om circa 11:00 uur. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek betrof droog en zonnig weer, met een temperatuur van 9 °C en windkracht 4 Bft. Er was geen bewolking.

Bronnenonderzoek

Voor het onderzoek naar potentieel aanwezige beschermde soorten zijn de beschikbare regionale en landelijke verspreidingsatlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd. Rondom de planlocatie zijn meerdere recente waarnemingen van buizerds gemeld. De platte schijfhoren is niet gemeld op de planlocatie, wel in de richting Harmelen (waarneming.nl).

H04 Waarnemingen en effecten

Locatie van het buizerdnest (rode ster) en klein nest (blauwe ster).

Waarnemingen

Het plangebied bestaat uit een weiland, ingesloten tussen de rijksweg en een bedrijventerrein. Het gebied is te klein voor weidevogels. Het weiland is een restant van het veenweidegebied, en tot voor kort intensief gebruikt. Er zijn geen bijzondere of beschermde planten te verwachten. Binnen het gebied worden verblijfplaatsen van geen vleermuizen verwacht (er staan geen gebouwen of holle bomen binnen het gebied). Marters, muizen en de haas zijn mogelijk wel aanwezig binnen het gebied. In de sloten zullen algemeen voorkomende amfibieën (bastaardkikker, bruine kikker, kleine watersalamander) aanwezig zijn. De sloten zijn niet geschikt (te diep) voor de rugstreeppad. De ringslang kan wel voorkomen binnen het gebied.

Tijdens de inventarisatie op 24 maart 2020 is gekeken naar geschikt habitat voor buizerds en de platte schijfhoren omdat deze soorten gemeld zijn voor het gebied. Er is gebleken dat in het essenbos een horst (groot nest) en een klein nest aanwezig is. Boven het plangebied zijn meerdere baltsende buizerds waargenomen. Op basis van geluid en zichtwaarnemingen zijn deze buizerds geïdentificeerd.

Buizerdnest

Het horst is van een roofvogel. Doordat er buizerds zijn waargenomen boven het plangebied is er een zeer grote kans dat dit nest van één van deze buizerds is. De nesten dienen verplaatst te worden naar een gelijkwaardig alternatief. Langs de A12 en in de omgeving van het plangebied zijn meerdere kleine bossen gevonden die goed dienen als alternatief, zie onderste kaart hiernaast. Voor verplaatsing van een jaarroond beschermd nest is altijd een ontheffing nodig.

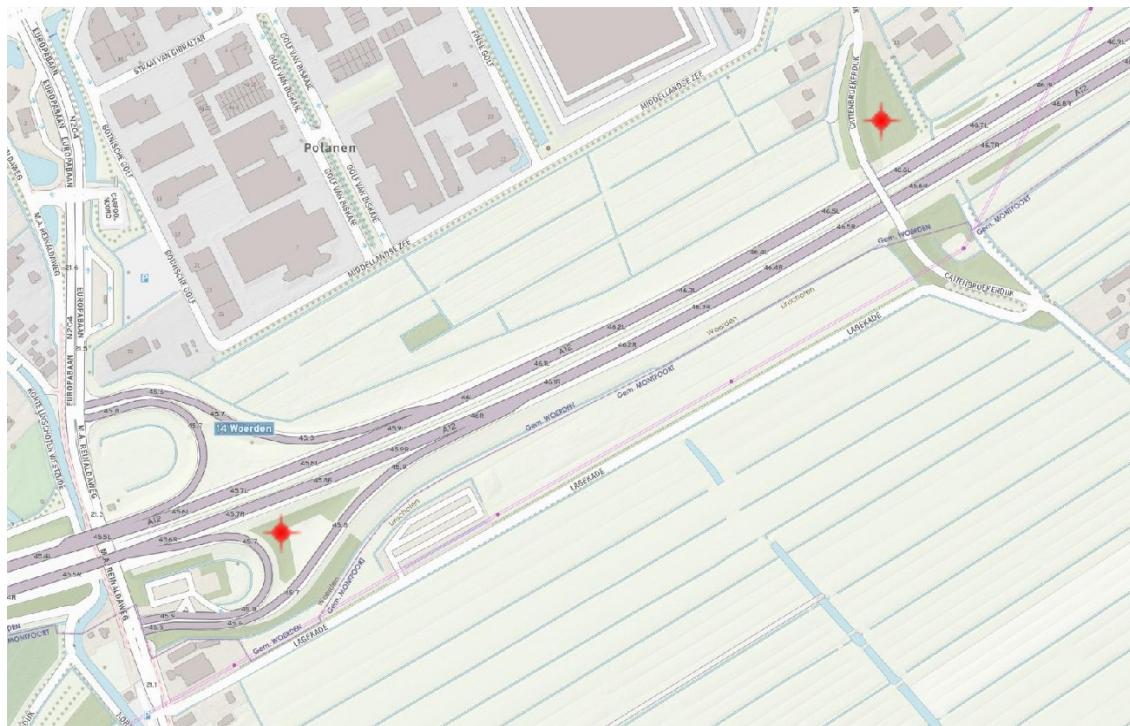
Platte schijfhoren

In de sloten die door en langs het perceel lopen, is de platte schijfhoren aanwezig. Voor de werkzaamheden worden de sloten gedicht, waardoor deze beschermde slak meegenomen en uitgegraven wordt en tevens zijn leefgebied verliest.

Conclusie

Voor het plangebied aan Middellandse Zee in Woerden en afrit A12 is onderzocht of er een buizerdnest aanwezig is en de platte schijfhoren. Tijdens de inventarisatie is binnen het plangebied en de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden een buizerdnest gevonden in het essenbos en platte schijfhoren in de sloot.

H05 Mitigatie & Compensatie

Alternatieve locaties voor verplaatsing nesten.

Door bureau Els & Linde is in het voorjaar van 2020 een onderzoek uitgevoerd op de planlocatie in Woerden. Uit de inventarisatie van 24 maart 2020 is gebleken dat binnen de planlocatie het buizerdnest en platte schijfhoren aanwezig zijn. De analyse van dit rapport beperkt zich tot de effecten op beschermde soorten die tijdens het onderzoek zijn aangetroffen. Er is gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting en de effecten als gevolg van de werkzaamheden.

Aantasting leefgebied

Door de bouwwerkzaamheden verliest de platte schijfhoren zijn leefgebied en verliest de buizerd zijn nest. Hierdoor wordt de functionaliteit van het nest en het leefgebied van de platte schijfhoren aangetast. Door deze verstoring dienen er maatregelen te komen om de functionaliteit te behouden. Er is een ontheffing nodig van de Wet natuurbescherming.

Maatregelen

- Het originele buizerdnest dient uit de boom te worden gehaald buiten het broedseizoen van de buizerd. Dit is de kwetsbare periode van de buizerd, namelijk vanaf februari t/m augustus.
- De kap van het essenbos dient buiten de kwetsbare periode te worden uitgevoerd, dit kan gebeuren vanaf september tot en met januari.
- Er dient een kunstnest te worden gemaakt in een andere boom op een alternatieve locatie (zie kaart) waar de buizerd kan zitten. Zo wordt de instandhouding van voldoende functionele verblijven gewaarborgd. De buizerds kunnen verhuizen naar het alternatieve gebied, gelegen in de nabije omgeving van de locatie van het originele buizerdnest.
- Er dient een nieuwe watergang te worden gegraven als nieuw leefgebied voor de platte schijfhoren.
- Plantmateriaal en het saprophilium (de bovenste sliblaag) moet worden overgezet naar de nieuwe watergang, met behulp van een kraan en een dichte bak. Deze maatregel wordt bij voorkeur in augustus/september uitgevoerd.

Geadviseerd wordt om de activiteiten vast te leggen in een werkplan en te werken met een ecologisch werkprotocol. Het ecologisch werkprotocol is van toepassing op het essenbos op de planlocatie voor de bouw van het hotel. Hierin dient omschreven te worden welke maatregelen getroffen worden om de effecten op beschermde soorten te voorkomen. Het ecologisch werkprotocol dient ten alle tijden op locatie aanwezig te zijn (Kennisdocument BIJ12).

H06 Conclusie, advies en gebruikte bronnen

Langs Middellandse Zee in Woerden en de afrit A12 worden bouwwerkzaamheden voorbereid. De planlocatie betreft een grasland waar het voornemen is een hotel te bouwen. Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de effecten van de werkzaamheden op op beschermde soorten, namelijk het buizerdnest en de platte schijfhoren.

Beschermde soorten

Uit het onderzoek is gebleken dat binnen de planlocatie een buizerdnest voorkomt in het essenbos en de platte schijfhoren in de watergang. Er is een ontheffing nodig van de Wet natuurbescherming. Zowel het buizerdnest als het leefgebied van de platte schijfhoren dienen volgens protocol verplaatst te worden.

Voorafgaande en tijdens de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de aanwezige soorten die vallen onder het zorgbeginsel van de Wet natuurbescherming. Aangetroffen dieren die niet uit zichzelf het werkveld kunnen verlaten, dienen in veiligheid te worden gebracht en buiten het werkgebied te worden uitgezet, in vergelijkbaar habitat in de omgeving. Schuil- en overwinteringsplekken zoals bladhopen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op overwinterde en/of schuilende dieren.

- Anonymus (2017) Kennisdocument Buizerd. BIJ12.
- De Bruyne, R. H., Gmelig Meyling, A. W. & Boesveld, A. (2008). Platte Schijfhoren *Anisus Vorticulus* (Troschel, 1834). *De soorten van het leefgebiedenbeleid*, 132-137.
- vogelbescherming.nl
- provincie-utrecht.nl
- waarneming.nl